

Identify and Study the Status of Trustees and the Desired Consequences of Sports in Iran

Jamal al-Din Shariati¹ , Jabar Seifpanahi Shabani² , Rahim Khosromanesh³

1. Department of Physical Education and Sport Sciences, Iran University of Science and Technology, Tehran, Iran. E-mail: shariati@iust.ac.ir
2. Department of Sport Sciences, Faculty of Humanities, University of Zanjan, Zanjan, Iran. E-mail: seifpanahi.j@znu.ac.ir
3. Corresponding Author, Department of Sport Management, Faculty of Management and Accounting, College of Farabi, University of Tehran, Tehran, Iran. E-mail: khosromanesh@ut.ac.ir

Article Info

ABSTRACT

Article type:

Research Article

Article history:

Received:

10 March 2021

Received in revised form:

26 March 2021

Accepted:

10 May 2021

Published online:

16 September 2022

Keywords:

*comprehensive law of sports,
job creation,*

Ministry of sports,

sports federations,

sports trustee,

supreme sports council

Introduction: The purpose of this research was identifying and studying the status of trustees and the desired consequences of sports in Iran.

Methods: The research methodology was exploratory-mixed-method. In the qualitative part, Grounded-Theory (Systematic-Approach) and in the quantitative part, the Structural-Equations-method was used. The data-collection-tools were interviews and questionnaire. In the qualitative section, 14 sports management experts and senior sports managers of Iran were interviewed to obtain theoretical saturation. In quantitative part, statistical population was activists in the field of trustees and a thousand questionnaires were randomly distributed among them and 604 cases were answered. Quantitative data-analysis was performed using SPSS22 and Smart-PLS software. The confidence level determined 99%.

Results: The findings of the qualitative section showed that there are 10 trustees and 11 significant consequences for various sports-activities in Iran. Quantitative findings also showed that the main trustees, such as the "Ministry of Sports and Youth", "Universities and Schools" and "Municipalities" are not in a favorable situation. "job-creation" is also the most important desired outcome for the development of various sports-activities in Iran.

Conclusion: According to the findings of the research, it seems that the transformational leadership of the Supreme Sports Council or the formulation, approval and implementation of Iran's comprehensive sports law are the most important necessary measures.

Cite this article: Shariati, J., Seifpanahi Shabani, J., & Khosromanesh, R. (2022). Identify and Study the Status of Trustees and the Desired Consequences of Sports in Iran. *Sport Management Journal*, 14(2), 207-222.

DOI: <http://doi.org/10.22059/JSM.2021.320478.2696>

© The Author(s).

Publisher: University of Tehran, Faculty of Sport Sciences and Health.

Extended Abstract

Introduction

The sports industry is a wide area of actions, activities and businesses that either directly contribute to the creation of sports and physical activities or support them; and it includes many people, institutions, organizations and companies (Khosromanesh, Khabiri, Khanifar, Alidoust Ghahfarokhi, Zarei Matin, 2019). In other words, the sports trustees are the activists of the main part of the country's sports industry. Iranian sports trustees play an important role in the sports industry in Iran. Therefore, the purpose of this research was identifying and studying the status of trustees and the desired consequences of sports in Iran.

Methods

The research methodology was exploratory-mixed-method. In the qualitative part, Grounded-Theory (Systematic-Approach) and in the quantitative part, the Structural-Equations-method was used. The data-collection-tools were interviews and questionnaire. In the qualitative section, 17 sports management experts and senior sports managers of Iran were interviewed to obtain theoretical saturation. In quantitative part, statistical population was activists in the field of trustees and a thousand questionnaires were randomly distributed among them and 604 cases were answered. Quantitative data-analysis was performed using SPSS22 and Smart-PLS software. The confidence level determined 99%.

Results

The findings of the qualitative section showed that there are 10 trustees and 11 significant consequences for various sports-activities in Iran. The main sports trustees in Iran are: (1) Ministry of Sports and Youth, (2) universities and schools, (3) Deputy of Sports and Physical Education of Ministries, State Companies and State Departments, (4) National sports federations, Provincial boards of various sports disciplines under the national sports federations, (5) Municipalities, (6) National Olympic and Paralympic Committee, (7) All kinds of amateur, semi-professional and professional sports teams, Sports clubs (bodybuilding, aerobics, etc.), Sports academies, (8) Volleyball, basketball, ..., football schools, Summer sports centers, (9) Private trainers, (10) Physical Education Organization of Islamic Revolutionary Guard Corps, Physical Education Organization of Basij, Deputy of physical education of Iranian army and divisions, General Department of Physical Education of Ministry of Defense and Armed Forces Logistics (Iran), Physical Education Organization of General Staff of the Armed Forces of the Islamic Republic of Iran. These trustees are classified into four categories as shown in Table 1.

The most important consequences of sports and physical activity in Iran were: (1) Improvement of psychological variables, (2) Improvement of social variables, (3) Improvement of biological variables, (4) Anti-narcotic campaign, (5) Strengthening the family relationship, (6) National unity and cohesion, increased national pride, increasing sense of patriotism, (7) Increasing the spirit of cooperation, the development of spirituality and ethics, (8) Impact on public culture, (9) Enriching leisure time, (10)

Increase of sports tourists, development of the city hosting the sports event, and (11) job-creation.

Quantitative findings also showed that the main trustees, such as the "Ministry of Sports and Youth", "universities and schools" and "municipalities" do not have a significant impact on their responsibilities in Iran. "job-creation" is also the most important desired outcome for the development of various sports-activities in Iran.

Conclusion

The sports trustees in Iran are many people and organizations, which are categorized into four governmental, non-governmental, private and military sectors. Sports trustees in the government sector, contrary to expectations, do not have an acceptable situation in the areas of assigned duties, which is a very important and ponderable issue. Ministry of Sports and Youth, Universities and schools (Ministry of Education and Ministry of Science, Research and Technology), National sports federations, Provincial boards of various sports disciplines under the national sports federations, and Municipalities are organizations that legally have many duties for the creation and development of all kinds of sports and physical activities, but except for national sports federations, unfortunately, other main sports trustees in Iran do not perform acceptable and desirable. National sports federations depend to a very high extent on the budget that the government pays them through the Ministry of Sports and Youth and the National Olympic and Paralympic Committee. Considering that there are more than a thousand cities in Iran, most of the municipalities are financially dependent on the government to a very high extent, although there is some degree of financial independence in big cities (Tehran, Mashhad, Isfahan, etc.). Therefore, the government and the Ministry of Sports and Youth should play an extremely prominent role among the sports trustees in Iran. Thus, the thinking and decisions of the President of Iran and the Minister of Sports and Youth are very important to the creation and development of all kinds of sports and physical activities and the consequences that follow. If this thinking is weak or if there is no knowledge and ability to achieve the desired results through correct actions, the entire sports system of Iran will face serious challenges.

As explained, the various government sectors of sports trustees in Iran are in a strange confusion. As a result, there is a need for a Supreme Council or a comprehensive law to be formulated and approved in the Islamic Council of Iran in order to make the necessary arrangements for the strategic use of the resources, facilities and capacities of the various sectors of sports trustee in Iran. As a general conclusion it seems that the

transformational leadership of the Supreme Sports Council or the formulation, approval and

implementation of Iran's comprehensive sports law are the most important necessary measures.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines:

Funding: No funding has been received for this research.

Authors' contribution:

Jamal al-Din Shariati: Conceptualization, Writing – original draft, Supervision, Methodology; *Jabar Seifpanahi Shabani:* Conceptualization, Writing – original draft, Supervision, Methodology; *Rahim Khosromanesh:* Conceptualization, Writing – original draft, Methodology, Visualization, Investigation, Data curation

Conflict of interest:

We declare that this manuscript is original, has not been published before and is not currently being considered for publication elsewhere. We confirm that the manuscript has been read and approved by all named authors and that there are no other persons who satisfied the criteria for authorship but are not listed. We further confirm that the order of authors listed in the manuscript has been approved by all of us. We confirm that each author has no conflicts of interest in this work in accordance with the standard guidelines of the Journal of Sport Management.

Acknowledgments:

The authors would like to thank all the interviewees for their cooperation in the research process.

Table 1. Types of sports trustees in Iran

Row	Types of trustees	Trustees
1	Government organizations	Ministry of Sports and Youth, Universities and schools, Deputy of Sports and Physical Education of Ministries, State Companies and State Departments
2	Non-governmental organizations	National sports federations, Provincial boards of various sports disciplines under the national sports federations, Municipalities, National Olympic and Paralympic Committee,
3	Private sector	All kinds of amateur, semi-professional and professional sports teams, Sports clubs (bodybuilding, aerobics, etc.), Sports academies, Volleyball, basketball, ..., football schools, Summer sports centers, Private trainers,
4	Military organizations	Physical Education Organization of Islamic Revolutionary Guard Corps, Physical Education Organization of Basij, Deputy of physical education of Iranian army and divisions, General Department of Physical Education of Ministry of Defence and Armed Forces Logistics (Iran), Physical Education Organization of General Staff of the Armed Forces of the Islamic Republic of Iran

مدیریت ورزشی

شناسایی و بررسی وضعیت متولیان ورزش و پیامدهای مطلوب ورزش در ایران

جمال‌الدین شریعتی^۱ ID، جبار سیف‌پناهی شعبانی^۲ ID، رحیم خسرومنش^۳ ID

۱. گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علم و صنعت ایران، تهران، ایران. رایانامه: shariati@iust.ac.ir

۲. گروه علوم ورزشی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه زنجان، ایرن. رایانامه: seifpanahi.j@znu.ac.ir

۳. نویسنده مسؤو، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشکدگان فارابی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. رایانامه: khosromanesh@ut.ac.ir

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	مقدمه: هدف این تحقیق شناسایی و بررسی وضعیت متولیان ورزش و پیامدهای مطلوب ورزش در ایران بود.
تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۱/۲۰	روش پژوهش: روش شناسایی تحقیق از نوع ترکیبی-اکتشافی بود. در بخش کیفی از روش نظریه داده‌بنیاد رهیافت‌نظاممند و در بخش کمی از روش معادلات ساختاری استفاده شد. ابزار گردآوری داده‌ها بررسی متون تخصصی، مصاحبه و پرسشنامه محقق‌ساخته بود. در بخش کیفی ضمن بررسی ۳۰۰ منبع با ۱۴ تن از خبرگان مدیریت ورزشی و مدیران ارشد ورزش ایران مصاحبه شد تا اشباع نظری حاصل گردید. در بخش کمی جامعه آماری فعالان در حوزه متولیان ورزش ایران بودند و هزار پرسشنامه به صورت تصادفی بین آنها توزیع شد که ۶۰۴ مورد پاسخ داده شد. تحلیل داده‌های کمی با استفاده از نرم افزارهای اس.پی.اس.اس ۲۲ و اسمارت پی.ال.اس انجام گرفت و سطح اطمینان ۹۹٪ تعیین گردید.
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۰/۰۲/۰۶	یافته‌ها: یافته‌های بخش کیفی نشان داد ۱۰ متولی و ۱۱ پیامد شاخص برای انواع فعالیت‌های ورزشی در ایران وجود دارند. یافته‌های کمی نیز نشان داد متولیان اصلی ورزش ایران مثل «وزارت ورزش و جوانان»، «دانشگاه‌ها و مدارس» و «شهرداری‌ها» وضعیت مطلوبی ندارند. «اشتغالزایی» نیز مهمترین پیامد مطلوب توسعه انواع فعالیت‌های ورزشی در ایران است.
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۲/۲۰	نتیجه‌گیری: باتوجه به یافته‌های تحقیق و به منظور تحول در شرایط موجود به نظر می‌رسد رهبری تحول‌گرای شورای عالی ورزش و یا تدوین، تصویب و اجرای قانون نظام جامع ورزش ایران از مهمترین اقدامات ضروری باشند.
تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۰۶/۲۵	
کلیدواژه‌ها: شورای عالی، فدراسیون‌های ورزشی، متولیان ورزش، نظام جامع، وزارت ورزش	

استناد: شریعتی، جمال‌الدین؛ سیف‌زناهی شعبانی، جبار؛ و خسرومنش، رحیم (۱۴۰۱). شناسایی و بررسی وضعیت متولیان ورزش و پیامدهای مطلوب ورزش در ایران.

نشریه مدیریت ورزشی، (۲) ۱۴، ۲۲۲-۲۰۷.

DOI: <http://doi.org/10.22059/JSM.2021.320478.2696>

© نویسندگان.

ناشر: دانشگاه تهران، دانشکده علوم ورزشی و تندرستی.

مقدمه

صنعت ورزش محدوده گسترده‌ای از اقدامات، فعالیت‌ها و مشاغل است که یا به طور مستقیم در خلق انواع فعالیت‌های ورزشی نقش دارند یا از آن حمایت و پشتیبانی می‌کنند و شامل افراد، سازمان‌ها و شرکت‌های بسیاری می‌شود (خسرومنش، خبیری، خنیفر، علیدوست‌قمفرخی و زارعی‌متین، ۱۳۹۸). به عبارتی متولیان ورزش، فعالان بخش اصلی صنعت ورزش کشور هستند. در لغتنامه دهخدا «متولی» کسی تعریف شده است که کاری به خود گیرد یا امری را بر گردن وی گذارند. نصیری و دستوم (۱۳۹۹) نیز به سازمان‌های متولی در ورزش تاکید دارند و آنها را در کنار «فرد»، «خانواده»، «محیط»، «فضای رسانه‌ای»، «بازار ورزش»، «قابلیت‌های ورزش»، «جهانی شدن ورزش» و «مشارکت ورزشی» جزء عناصر اکوسیستم ورزش شهروندی معرفی کردند. بنار، دستوم و خان‌محمدی (۱۳۹۷) «ادارات کل و ادارات ورزش و جوانان»، «شهرداری‌ها»، «هیات‌های ورزش همگانی»، «هیات‌های ورزشی استان‌ها و شهرستان‌ها»، «وزارت آموزش و پرورش»، «دانشگاه‌ها»، «باشگاه‌ها و مراکز خدمات ورزشی خصوصی»، «مراکز پزشکی»، «اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی»، «صدا و سیما و مراکز رسانه‌ای»، «بسیج و نیروهای مسلح» و «سایر سازمان‌های دولتی و غیر دولتی» را به عنوان متولیان اصلی توسعه مشارکت ورزشی شناسایی کردند و بیان کردند در حال حاضر «شهرداری‌ها» و «ادارات ورزش و جوانان» بیشترین نقش را در این زمینه ایفا می‌کنند. غفوری، معمارزاده و علوی (۱۳۹۸) «شهرداری‌ها»، «نیروهای مسلح»، «وزارت آموزش و پرورش»، «وزارت علوم»، «وزارت ورزش و جوانان»، «فدراسیون‌های ورزشی»، «صدا و سیما» و «وزارت بهداشت» را به عنوان مهمترین متولیان ورزش همگانی شناسایی کردند. راسخ، سجادی، رضوی و دوستی (۱۳۹۷) نیز «وزارت ورزش و جوانان»، «کمیته ملی المپیک»، «وزارت آموزش و پرورش»، «فدراسیون ورزش دانش آموزی»، «وزارت علوم»، «فدراسیون ورزش‌های دانشگاهی»، «وزارت بهداشت»، «دانشگاه آزاد اسلامی»، «ستاد کل نیروهای مسلح» و «باشگاه‌های ورزشی» را به عنوان متولیان مختلف انواع فعالیت‌های ورزشی در ایران شناسایی کردند. همانگونه که نتایج تحقیقات گذشته نشان داده است سازمان‌های دولتی و نهادهای حکومتی بسیار مهمی متولی ورزش در ایران هستند اما با این وجود جوادی‌پور و رهبری (۱۳۹۷) بیان کردند ورزش همگانی در وضعیت مطلوبی قرار ندارد. در ارتباط با ناکارآمدی ساختار ورزش در ایران، زیاری، طیبی‌ثانی و حامی (۱۳۹۵)، فراهانی، کشاورز و صادقی (۱۳۹۵) و رضایی‌صوفی و شعبانی (۱۳۹۶) بیان کردند ورزش قهرمانی در ایران در وضعیت WT قرار دارد یعنی ضعفها و تهدیدات بر قوت‌ها و فرصت‌ها برتری دارند. در رابطه با دلایل بوجود آمدن این ناکارآمدی، سجادی، رضوی و دوستی (۱۳۹۷) «ساختار بروکراتیک»، «ابهام در وظیفه»، «تداخل وظایف» و «پراکندگی وظایف» را به عنوان عوامل پیدایش عدم انسجام و یکپارچگی ساختار ورزش ایران شناسایی کردند. ملایی‌سفیددشتی، حمیدی، رجبی و ذوالفقارزاده (۱۳۹۹) «شایسته‌سالاری و ثبات مدیریت»، «داشتن استراتژی ملی برای میزبانی رویدادهای بزرگ بین‌المللی» و «نگاه ویژه حاکمیت به ورزش بانوان» را به عنوان راهکارهای توسعه ورزش قهرمانی به متولیان ارشد ورزش ایران پیشنهاد می‌دهند. آجرلو، محمدکاظمی، نادری خورشیدی و قربانی (۱۳۹۵) نیز بیان کردند ساختار تشکیلاتی در وزارت ورزش و جوانان در طول زمان فربه‌تر، پیچیده‌تر و دارای سلسله مراتب بیشتر شده است و این پیچیدگی بر چابکی آن تاثیر منفی داشته است و معتقدند باید چهار معاونت مجزا و مستقل برای حوزه‌های چهارگانه ورزش (همگانی، پرورشی، قهرمانی و حرفه‌ای) تشکیل شود و با «وزارت آموزش و پرورش»، «وزارت علوم»، «وزارت کشور (امور شهرداری‌ها)»، «کمیته ملی المپیک» و «سایر وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های کشور» تعامل سازنده‌ای شکل گیرد و همه متولیان کلان ورزش کشور تحت نظر «شورای عالی ورزش» قرار گیرند. نتایج تحقیقات دیگر نیز نشان داده است اگرچه برخی فدراسیون‌های ورزشی در ایران از موقعیت مناسبی برخوردار هستند اما اکثر آنها در ماتریس SWOT در موقعیت WT قرار دارند. به عنوان مثال نتایج تحقیقات کشاورز، فراهانی و دانشمندی (۱۳۹۵)، شفیعی، رستمی، ممشلو و ده پناه (۱۳۹۶)، خادمی، ماجدی و نادری‌نسب (۱۳۹۷)، علیزاده، اکبری‌یزدی و الهی (۱۳۹۸) و فرزنان، حاجی‌انزهایی، نیک‌آئین و باقری (۱۳۹۸) نشان داد فدراسیون ژیمناستیک، هیات فوتبال استان گلستان، فدراسیون کشتی، فدراسیون تنیس روی میز و فدراسیون شمشیربازی در موقعیت WT قرار دارند. سهرابی‌ان مقدم، صابونچی و شعبانی (۱۳۹۸) نیز بیان کردند فدراسیون قایقرانی و فدراسیون سوارکاری در موقعیت WO قرار دارد. در تحقیقات انجام شده ضعفهای فدراسیون‌های ورزشی مربوط به مشکلات مدیریتی و کمبود منابع مالی است و جمعیت جوان، وجود استعدادهای فراوان و وجود متخصصین و مراکز علمی ورزشی دانشگاهی متعدد در ایران از

فرصت‌های مشترک فدراسیون‌های ورزشی محسوب می‌شوند. تحقیقات گذشته بیانگر موقعیت بهتر ادارات کل ورزش و جوانان استان‌ها نسبت به فدراسیون‌های ورزشی هستند. به عنوان مثال رشیدلمیر، دهقان قهفرخی و رشیدلمیر (۱۳۹۲) و مرعشیان و علیدوست‌قهفرخی (۱۳۹۷) بیان کردند ادارات کل ورزش و جوانان استان‌های خراسان رضوی و خوزستان در وضعیت استثنایی SO قرار دارند. عباسی، عیدی و خان‌مرادی (۱۳۹۵) و عبدالهی و سجادی (۱۳۹۵) نیز بیان کردند ادارات کل ورزش و جوانان استان‌های کرمانشاه و بوشهر در بخش ورزش همگانی در موقعیت WO قرار دارد. همچنین اگرچه نتایج تحقیق محمودی، غفوری، میزانی و کوثری‌پور (۱۳۹۵) نشان داد عملکرد مدیریتی ادارات کل ورزش و جوانان نسبت به سازمان‌های ورزش شهرداری‌ها بهتر است اما شهرداری‌ها نیز یکی از متولیان مهم ورزش هستند. در این رابطه حلاجیان، مستحفظیان، میرصفیان و زاهدی (۱۳۹۹) بیان کردند عملکرد سازمان ورزشی شهرداری اصفهان در ابعاد مختلف بالاتر از حد متوسط است. با این حال همانگونه که دهقان‌بنادکی، خیبری، حسینی، عبدالهی، و قنبری (۱۳۹۸) بیان کردند رفتار سیاسی و فساد اداری در شهرداری‌ها بر برون‌سپاری اماکن ورزشی متعلق به شهرداری‌ها و متعاقباً ارائه خدمات ورزشی به شهروندان تأثیرات منفی زیادی گذاشته است.

سلامتی افراد جامعه در ابعاد گوناگون و متعاقباً کاهش هزینه‌های درمانی از بدیهی‌ترین پیامدهای اقدامات مثبت متولیان ورزش در ایران است. علاوه بر اینها، فرج‌زاده، کاشف و آقاپور (۱۳۹۴) بیان کردند فعالیت‌های ورزشی در توسعه روحیه تعاون و همکاری، رشد اخلاقیات، شناخت و درک ملل مختلف از یکدیگر تأثیرات مهمی دارند. جیجون^۱ (۲۰۱۵) نیز بیان کرد فوتبال روی آموزش اخلاقیات، غرور نژادی، انسجام ملی و روحیه پیشرفت جمعی تأثیر دارد. خطیبی، مرعشیان و ویسی (۱۳۹۸) نیز بیان کردند موفقیت‌های ورزشی منجر به انسجام اجتماعی و حس وطن‌پرستی می‌شود. احمدزاده، موسوی و دوستی (۱۳۹۳) نیز بیان کردند موفقیت تیم‌های محلی در لیگ‌های حرفه‌ای کشور باعث نشاط اجتماعی مردم منطقه می‌شود. رغبتی، هادوی، آقایی و الهی (۱۳۹۸) نیز بیان کردند اشتغالزایی، توسعه اقتصادی، توسعه ملی، توسعه رفتاری و توسعه ساختاری پیامدهای مهم توسعه ورزش حرفه‌ای در ایران هستند. لی و یی^۲ (۲۰۱۴) و نای، مرسینکاوویچ و برانستر^۳ (۲۰۱۷) نیز نشان دادند انجام فعالیت‌های بدنی مستمر نقش پیش‌گیرنده در مصرف سیگار و فست فود دارند.

همانگونه که بیان شد متولیان ورزش در ایران نقش مهمی در صنعت ورزش کشور دارند و اقدامات و تلاش‌های آنان پیامدها و فواید بی‌ظنیری را برای کشور در پی خواهد داشت از همین‌رو مساله تحقیق حاضر این بود که متولیان و پیامدهای توسعه انواع فعالیت‌های ورزشی در ایران کدامند؟ و درحال حاضر در چه وضعیتی قرار دارند؟. نتایج این تحقیق اولاً همه متولیان و همه پیامدها را به طور کامل شناسایی و دسته‌بندی می‌کند و دوماً درک مناسبی از وضع موجود متولیان و اهمیت سیستم ورزش برای کشور در ذهن مسئولان، مدیران و محققین بوجود خواهد آورد.

روش‌شناسی پژوهش

روش‌شناسی این تحقیق از نوع ترکیبی اکتشافی بود. ابتدا با استفاده از روش کیفی نظریه‌داده‌بنیاد رویکرد نظام‌مند و با بررسی بیش از ۳۰۰ متن تخصصی و مصاحبه‌های عمیق با ۱۴ تن از اساتید برجسته دانشگاهی و مسئولان ارشد ورزش کشور، کار مفهوم‌سازی، دسته‌بندی و مقوله‌سازی انجام شد و مدل مفهومی تحقیق طراحی شد. سپس با توجه به یافته‌های بخش کیفی؛ پرسشنامه‌ای محقق ساخته و از نوع مقیاس پنج ارزشی لیکرت تهیه گردید و روایی آن به تایید ۱۰ تن از اساتید خبره مدیریت ورزشی رسید. جامعه آماری بخش کمی تحقیق افرادی بودند که در سازمان‌ها، ادارات و باشگاه‌های ورزشی متولی ورزش در کشور فعالیت داشتند. به عبارتی برای اینکه وضعیت متولیان ورزش کشور و اهمیت پیامدهای مختلف شناسایی شده در مرحله کیفی مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد، پیمایشی از فعالان در حوزه‌های مختلف متولیان ورزش در ایران انجام شد زیرا آنها در بطن کار هستند و نزدیک‌ترین نقطه نظرات را به واقعیت‌های موجود در این زمینه

1. Jijon

2. Lee & Yi

3. Nye, Mercincavage & Branstetter

P9	۶۷	مرد	دانشیار	بیش از ۳۰ سال عضو هیات علمی و مدیر گروه مدیریت ورزشی دانشکده تربیت بدنی دانشگاه تهران،
P10	۳۶	مرد	استادیار	عضو هیات علمی و مدیر گروه مدیریت ورزشی دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه تهران،
P11	۵۵	زن	دانشیار	عضو هیات علمی و معاون پژوهشی و اجرایی دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه الزهرا
P12	۵۵	زن	دانشیار	عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبائی، عضو کمیسیون زنان و ورزش کمیته ملی المپیک و پارالمپیک، مشاور معاونت ورزش بانوان سازمان تربیت بدنی سابق،
P13	۵۰	مرد	دانشیار	عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور، مدیر شبکه رادیویی ورزش، مدیر گروه ورزش شبکه خبر، مدیر گروه ورزش و سرگرمی شبکه جهانی جام جم و روزنامه ایران ورزشی، معاون فرهنگی وزارت ورزش و جوانان، سردبیر نشریه مدیریت رسانه های ورزشی
P14	۳۹	زن	استادیار	مدیر برنامه و بودجه سازمان ورزش شهرداری تهران، عضو شورای تخصصی ورزش همگانی وزارت ورزش و جوانان، عضو هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس، عضو هیات رئیسه و نایب رئیس بانوان فدراسیون ملی ورزش های دانشگاهی، عضو شورای برنامه ریزی و سرپرست مرکز مدیریت ورزشی آکادمی ملی المپیک و پارالمپیک، عضو کمیته فنی فدراسیون ملی ورزش های دانشگاهی،

جدول ۲. انواع متولیان ورزش در ایران

ردیف	انواع متولیان	شماره	متولیان
۱	نهادهای دولتی	۱	«آموزش عالی و دانشگاهها»، «آموزش و پرورش و مدارس»،
		۲	«وزارت ورزش و جوانان»، «ادارات کل ورزش و جوانان استانها و شهرستانها»
		۳	«وزارتخانهها شرکتها و ادارات دولتی»،
۲	نهادهای عمومی	۴	«فدراسیونهای ورزشی ملی»، «هیاتهای استانی رشتههای ورزشی مختلف»
		۵	«شهرداریها»،
۳	نهادهای خصوصی	۶	«کمیته ملی المپیک و پارالمپیک»
		۷	«انواع تیمهای ورزشی آماتوری، نیمه حرفه‌ای و حرفه‌ای»، «باشگاههای ورزشی (بدنسازي، ايروبيک و ...)»، «آکادمیهای ورزشی»
		۸	«مدارس فوتبال، بسکتبال، والیبال و امثالهم»، «پایگاههای تابستانی»،
		۹	مربیان خصوصی
۴	نهادهای نظامی	۱۰	«سازمان تربیت بدنی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی»، «سازمان ورزش بسیج کشور»، «معاونت تربیت بدنی کل ارتش و لشکرها»، «اداره کل تربیت بدنی وزارت دفاع»، «سازمان تربیت بدنی ستاد کل نیروهای مسلح»

جدول ۳. انواع پیامدهای مطلوب ورزش در ایران

ردیف	انواع پیامدها	شماره	پیامدهای مهم
۱	بهبود متغیرهای روانی	۱۲	افزایش اعتماد به نفس، کاهش خشم، کاهش اضطراب، خودباوری، سرسختی ذهنی، داشتن ظاهر خوب،
۲	بهبود متغیرهای اجتماعی	۱۳	ملاقات با افراد جدید و فرار از تنهایی، دیدن دوستان، کسب حمایت اجتماعی، کاهش محدودیت‌های اجتماعی،
۳	بهبود متغیرهای زیستی	۱۴	انرژی داشتن و سرخوشی در طول روز، تنظیم وزن بدن، افزایش قدرت عضلانی، برتری فیزیکی نسبت به دیگران، افزایش ثبات حالت فیزیکی، افزایش طول عمر، کاهش ابتلا به بیماری، کاهش هزینه‌های درمانی
۴	توسعه فرهنگی	۱۵	مبارزه با مصرف مواد مخدر و دخانیات،
		۱۷	استحکام کانون خانواده،
		۱۸	اتحاد و انسجام ملی، افزایش غرور ملی، افزایش حس میهن پرستی،
		۲۰	افزایش روحیه تعاون، رشد معنویت و اخلاقیات،
		۲۱	تأثیر بر فرهنگ عمومی
		۱۶	غنی‌سازی اوقات فراغت

۵	توسعه اقتصادی	۱۱	اشتغالزایی
		۱۹	افزایش گردشگران ورزشی، توسعه شهر میزبان

یافته‌های مرحله کمی تحقیق در دو بخش توصیفی و استنباطی مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در بخش توصیفی؛ ویژگی‌های جمعیت شناختی نمونه آماری مورد توجه بود که در جدول ۴ ارائه شده است. در بخش استنباطی نیز مدل‌های اندازه‌گیری (متغیرهای مشاهده‌پذیر) مورد بررسی قرار گرفتند که در جدول ۵ ارائه شده است.

جدول ۴. مشخصات نمونه آماری

جنسیت	مرد	۴۰۹
	زن	۱۹۵
سن	۲۰-۳۰	۳۲۶
	۳۱-۴۰	۱۲۸
	۴۱-۵۰	۴۳
تحصیلات	۵۱ به بالا	۱۰۷
	دیپلم و زیر دیپلم	۶۴
	کاردانی	۲۰
	کارشناسی	۲۳۰
	کارشناسی ارشد	۱۶۲
	دکتری	۱۲۸
	مدارس	۴۸
	دانشگاه‌ها	۱۲۶
	وزارت ورزش و ادارات کل	۴۹
	فدراسیون‌ها و هیات‌های استانی	۳۲
حوزه فعالیت	مربیان خصوصی	۲۹
	مدارس فوتبال و امثالهم	۲۰
	آکادمی‌های ورزشی	۶
	باشگاه‌های بدنسازی و فیتنس و ...	۵۸
	انواع تیمهای ورزشی	۱۹۳
	شرکت‌ها و ادارات دولتی	۷
	نهادهای نظامی	۵
شهرداری‌ها	۳۱	

مدل‌های اندازه‌گیری متناظر با متغیر مکنون پیامدها از نوع مدل‌های اندازه‌گیری انعکاسی و مدل‌های اندازه‌گیری متناظر با متغیر مکنون متولیان ورزش از نوع مدل‌های اندازه‌گیری ترکیبی هستند و بررسی آنها با یکدیگر متفاوت است و همه اطلاعات مورد نیاز برای بررسی این متغیرها در جدول ۵ آورده شده است.

مدل‌های اندازه‌گیری مربوط به متولیان ورزش کشور از نوع مدل‌های اندازه‌گیری ترکیبی هستند یعنی مجموع آنها مقوله مکنون متولیان ورزش کشور را شکل می‌دهند. از بین ۱۰ گروه اصلی متولیان ورزش در ایران، فقط فعالیت چهار گروه معنادار بود و شش گروه دیگر فعالیت معناداری مطابق انتظارات نداشتند. وزن عاملی و بار عاملی متغیرهای مشاهده‌پذیر مربوط به متولیان در جدول ۵ آورده شده است. متغیرهایی که مقدار بار عاملی آنها زیر ۰/۴ باشد باید کنار گذاشت (محسنین و اسفیدانی، ۱۳۹۳). به عبارت درست‌تر در این تحقیق؛ متغیرهایی که مقدار بار عاملی آنها زیر ۰/۴ است فعالیت معناداری در انجام وظایف ذاتی خود در ایران ندارند. همانگونه که مشاهده می‌شود مقدار بار عاملی پنج مقوله: «وزارت ورزش و جوانان و ادارات کل ورزش و جوانان استان‌ها»، «وزارتخانه‌ها، ادارات و شرکت‌های دولتی»، «انواع

¹ Outer Loading

تیم‌ها، باشگاه‌ها»، «شهرداری‌ها» و «مربیان خصوصی» زیر ۰/۴ است. همچنین با توجه به مقادیر معناداری^۱ و تعیین سطح معناداری درصد اطمینان، وزن عاملی یک متولی دیگر (دانشگاه‌ها و مدارس) نیز غیرمعنادار محسوب می‌شود.

با توجه به اینکه در ستون بارهای عاملی متقاطع آبار عاملی هر متغیر مشاهده‌پذیر بر روی متغیر پنهان متولیان حداقل ۰/۱ بیشتر از بار عاملی همان متغیر مشاهده‌پذیر بر متغیر پنهان دیگر می‌باشد؛ مدل‌های اندازه‌گیری مربوط به متولیان دارای روایی تشخیصی در سطح سازه نیز می‌باشند. با توجه به وزنهای عاملی متغیرهای مشاهده‌پذیر مربوط به متولیان مشخص شد چهار متولی «کمیته ملی المپیک و پارالمپیک»، «سازمان‌های ورزشی نظامی»، «مدارس فوتبال و پایگاه‌های تابستانی» و «فدراسیون‌ها و هیات‌های ورزشی استان‌ها و شهرستان‌ها» با ۹۹ درصد اطمینان فعالیت معناداری در حوزه وظایف ذاتی خود دارند اما شش متولی دیگر فعالیت معناداری در حوزه وظایف خود ندارند.

مدل‌های اندازه‌گیری مربوط به پیامدها از نوع مدل‌های اندازه‌گیری انعکاسی هستند یعنی مستقل از یکدیگر نیستند و بر یکدیگر تاثیر دارند. وزن عاملی و بار عاملی متغیرهای مشاهده‌پذیر مربوط به پیامدها نیز در جدول ۵ آورده شده است. همانگونه که مشخص است تمام متغیرهای مشاهده‌پذیر در رابطه با پیامدها دارای بار عاملی بالای ۰/۴ هستند. از طرف دیگر؛ با توجه به مقادیر معناداری و تعیین سطح معناداری ۹۹ درصد اطمینان، وزن عاملی همه متغیرهای مشاهده‌پذیر مربوط به پیامدها معنادار است.

جدول ۵. مقادیر نتایج آزمون‌های مختلف برای بررسی و تحلیل متغیرهای مشاهده‌پذیر

نتیجه	Cross loadings		VIF	T-Statistics	Outer weights	Outer loadings	متغیرهای مشاهده‌پذیر	شماره
	متولیان	پیامدها						
معنادار	۰/۴۴	۰/۸۳	۱/۳۹۸۴	۵/۶۳	۰/۵۳۳۷	۰/۸۳	کمیته ملی المپیک	۶
معنادار	۰/۳۰	۰/۵۷	۱/۰۹۰۷	۳/۳۲	۰/۲۸۸۴	۰/۵۷	سازمان‌های ورزش بسیج، ارتش و نیروهای مسلح	۱۰
معنادار	۰/۳۴	۰/۶۵	۱/۰۷۲۷	۲/۸۲	۰/۲۶۰۲	۰/۶۵	مدارس فوتبال، و امثالهم و پایگاه‌های تابستانی	۸
معنادار	۰/۳۵	۰/۶۷	۱/۰۴۸۷	۲/۲۳	۰/۲۱۵۶	۰/۶۷	فدراسیون‌ها و هیات‌های ورزشی استان‌ها و شهرستان‌ها	۴
غیر معنادار	۰/۲۸	۰/۵۳	۱/۰۲۷۳	۱/۹۴	۰/۱۶۲۸	۰/۵۳	دانشگاه‌ها و مدارس	۱
غیر معنادار	۰/۱۵	۰/۲۹	۱/۰۰۱۴	۰/۴۴	۰/۰۳۷۴	۰/۲۹	مربیان خصوصی	۹
غیر معنادار	۰/۲۷	۰/۵۱	۱/۰۰۸۲	۰/۳۲	۰/۰۲۸۵	۰/۵۱	سازمان‌ها یا معاونت‌های ورزش شهرداری‌های سراسر کشور	۵
غیر معنادار	۰/۲۷	۰/۵۱	۱/۰۰۰۱	۰/۰۹	۰/۰۰۹۸	۰/۵۱	انواع تیم‌ها، باشگاه‌ها و آکادمی‌های ورزشی	۷
غیر معنادار	۰/۲۲	۰/۴۳	۱/۰۰۱۸	۰/۴۴	-۰/۰۴۲۱	۰/۴۳	ادارات، کارخانجات و شرکت‌های دولتی و وزارتخانه‌ها	۳
غیر معنادار	۰/۳۰	۰/۵۷	۱/۰۰۲۴	۰/۴۹	-۰/۰۴۸۵	۰/۵۷	وزارت ورزش و ادارات کل استان‌ها و شهرستان‌ها	۲
تایید	۰/۶۹	۰/۴۵	*****	۲۶/۳۰	۰/۱۵۱۹	۰/۶۹	ایجاد اشتغال (مرتبط با ورزش)	۱۱
تایید	۰/۷۴	۰/۴۵	*****	۳۲/۲۰	۰/۱۵۱۲	۰/۷۴	بهبود متغیرهای روانی	۱۲
تایید	۰/۸۱	۰/۴۵	*****	۴۲/۹۰	۰/۱۴۹۳	۰/۸۱	بهبود متغیرهای زیستی	۱۴
تایید	۰/۸۰	۰/۴۱	*****	۴۸/۹۴	۰/۱۳۶۷	۰/۸۰	بهبود متغیرهای اجتماعی	۱۳
تایید	۰/۷۰	۰/۳۸	*****	۲۳/۶۸	۰/۱۲۸۰	۰/۷۰	توسعه شهر میزبان و افزایش گردشگران	۱۹
تایید	۰/۶۹	۰/۳۶	*****	۲۰/۲۰	۰/۱۲۰۸	۰/۶۹	پیشگیری و ترک مصرف دخانیات و مواد مخدر	۱۵
تایید	۰/۸۰	۰/۳۴	*****	۳۵/۵۹	۰/۱۱۵۳	۰/۸۰	غنی‌سازی اوقات فراغت	۱۶
تایید	۰/۶۹	۰/۳۴	*****	۲۲/۸۹	۰/۱۱۳۱	۰/۶۹	اتحاد ملی و افزایش غرور ملی	۱۸
تایید	۰/۷۰	۰/۳۳	*****	۲۲/۴۰	۰/۱۱۱۶	۰/۷۰	فرهنگ‌سازی در جامعه	۲۱

متولیان ورزش در ایران

پیامدهای مطلوب ورزش در ایران

1. T-Statistics

2. Cross Loading

3. Reflective Models

تایید	۰/۶۲	۰/۳۳	*****	۱۸/۳۲	۰/۱۰۹۶	۰/۶۲	توسعه معنویت و اخلاقیات و روحیه تعاون و همکاری	۲۰
تایید	۰/۶۶	۰/۲۶	*****	۱۷/۱۵۶	۰/۰۸۶۵	۰/۶۶	استحکام کانون خانواده	۱۷

با توجه به اینکه در ستون بارهای عاملی متقاطع نیز بار عاملی هر متغیر مشاهده‌پذیر بر روی متغیر پنهان پیامدها حداقل ۰,۱ بیشتر از بار عاملی همان متغیر مشاهده‌پذیر بر متغیر پنهان دیگر می‌باشد؛ مدل‌های اندازه‌گیری مربوط به پیامدها نیز دارای روایی تشخیصی در سطح سازه می‌باشند. با توجه به وزن عاملی متغیرهای مشاهده‌پذیر مربوط به پیامدها نیز مشخص شد ۱۱ پیامد مهم سیستم (صنعت) ورزش در ایران به ترتیب بالاترین بار عاملی به کمترین عبارتند از: (۱) اشتغالزایی، (۲) بهبود متغیرهای روانی، (۳) بهبود متغیرهای زیستی، (۴) بهبود متغیرهای اجتماعی، (۵) افزایش گردشگران و توسعه شهر میزبان، (۶) پیشگیری و ترک مصرف دخانیات و مواد مخدر، (۷) غنی‌سازی اوقات فراغت، (۸) اتحاد و انسجام ملی و افزایش غرور ملی، (۹) فرهنگ‌سازی، (۱۰) توسعه معنویت، اخلاقیات و روحیه تعاون و همکاری و (۱۱) استحکام کانون خانواده.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف این تحقیق شناسایی و بررسی وضعیت متولیان ورزش در ایران و پیامدهای مطلوب سیستم ورزش در ایران بود. یافته‌ها در بخش کیفی نشان داد ۱۰ متولی برای خلق و توسعه انواع فعالیت‌های ورزشی در ایران وجود دارند که عبارتند از: «وزارت ورزش و جوانان و ادارات کل و ادارات ورزش و جوانان استان‌ها و شهرستان‌ها»، «فدراسیون‌ها و هیات‌های ورزشی استان‌ها و شهرستان‌ها»، «دانشگاه‌ها و مدارس»، «شهرداری‌ها»، «وزارتخانه‌ها و شرکت‌های دولتی (ورزش پرسنل)»، «کمیته ملی المپیک و پارالمپیک»، «تیم‌ها و باشگاه‌های ورزشی و آکادمی‌های ورزشی (دائمی)»، «مدارس فوتبال، بسکتبال، والیبال و امثالهم و پایگاه‌های تابستانی (فصلی)»، «مربیان خصوصی» و «سازمان‌های ورزشی نظامی». این یافته‌ها ضمن اینکه با نتایج تحقیقات بنار و همکاران (۱۳۹۷)، راسخ و همکاران (۱۳۹۷) و غفوری و همکاران (۱۳۹۸) در زمینه شناسایی متولیان ورزش همپوشانی دارد از جامعیت کاملتر و بیشتری برخوردار است. در بخش کمی تحقیق مشخص شد با ۹۹٪ اطمینان فقط چهار دسته از متولیان یعنی «کمیته ملی المپیک و پارالمپیک»، «سازمان‌های ورزشی نظامی»، «مدارس فوتبال، بسکتبال، والیبال و امثالهم و پایگاه‌های تابستانی» و «فدراسیون‌ها و هیات‌های ورزشی استان‌ها و شهرستان‌ها» فعالیت معناداری در حوزه وظایف خود دارند و شش متولی دیگر فعالیت معناداری در حوزه وظایف خود ندارند اگرچه باید داشته باشند. «وزارت ورزش و جوانان و ادارات کل و ادارات ورزش و جوانان استان‌ها و شهرستان‌ها» و همچنین «دانشگاه‌ها و مدارس» کشور دو متولی مهم ورزش در ایران هستند اما متأسفانه یافته‌ها نشان داد در حال حاضر وضعیت مطلوبی ندارند.

یکی از مصاحبه‌شونده‌ها (P1) در رابطه با پتانسیل بالای وزارت ورزش و جوانان و فدراسیون‌های ورزشی بیان کرد:

"شما ببینید وزارتات ورزش و جوانان و ادارات کل و ادارات ورزش و جوانان استان‌ها و شهرستان‌ها چه شبکه گسترده‌ای رو شکل می‌دن! فدراسیون‌ها و هیات‌های ورزشی استان‌ها و شهرستان‌ها هم همینطور، ما حدود ۵۵ فدراسیون ورزشی فعال، ۳۲ استان و بیش از هزار شهر در ایران داریم، اگر این ادارات ورزش و جوانان و هیات‌های ورزشی به صورت شبکه‌ای فعال بشن، افراد توانمند و بادانش بکار گرفته بشه و امکانات و بودجه مناسبی در اختیار اینا قرار داده بشه، تحول بزرگی در ورزش کشور ایجاد خواهد شد..."

یکی دیگر از مصاحبه‌شونده‌ها (P4) طی یک سخنرانی در رابطه با اهمیت نقش وزارت آموزش و پرورش در ورزش کشور بیان کرد:

"اگر ورزش کشور به خزانه ۱۲ میلیون دانش آموز تکیه نکند و ورزش دانش آموزی را رقیب بداند، شاهد جهش و رشدی در سطح ورزش همگانی نخواهد بود. همه کشورهای مترقی، ورزش مدارس را مبنا و پایه قرار داده‌اند. ورزش مدارس همواره مبنایی برای پیشرفت

ورزش قهرمانی در همه کشورها بوده است و در ورزش قهرمانی در ایران نیز اگر از ورزش دانش آموزی استفاده کنیم همانند والیبال شاهد موفقیت خواهیم بود که البته اگر این حرکت در والیبال هم استمرار نداشته باشد از مسیر پیشرفت باز خواهد ماند. ضرورت دارد برای کودکان گفتمان ملی با والدین برقرار شود و توجه صورت گیرد تا از همان ابتدا کودکان به سمت ورزش و تحرک سوق پیدا کنند و نباید کار به جایی برسد که بدن کودک خشک شود تا نتواند دیگر تحرک ورزشی داشته باشند که این غفلت هرگز جبران نخواهد شد. امروز در حوزه ورزش دانش آموزی ۳۵۰۰ مکان ورزشی و معلمان متخصص داریم و بنابراین امکان جهش وجود دارد به شرطی که صبر استراتژیک و برنامه جامع داشته باشیم."

همانگونه که به طور مختصر بررسی شد متولیان مهم و اصلی خلق و توسعه انواع فعالیت‌های ورزشی در ایران اگرچه فعالیت دارند اما با وضعیت مطلوب فاصله بسیاری وجود دارد. این یافته‌ها با نتایج تحقیق بنار و همکاران (۱۳۹۷) که بیان کرده بودند ادارات ورزش و جوانان و شهرداری‌ها مهمترین نقش را در بین متولیان ورزش در استان گیلان دارند کاملاً متضاد است علت این ناهمسو بودن می‌تواند این باشد که تحقیق حاضر مربوط به کل ایران است اما تحقیق بنار و همکاران (۱۳۹۷) مربوط به یکی از ۳۲ استان ایران بوده است. نتایج تحقیقات عباسی و همکاران (۱۳۹۵)، عبدالمهدی و سجادی (۱۳۹۵)، رشیدلمیر و همکاران (۱۳۹۲) و مرعشیان و علیدوست قهفرخی (۱۳۹۷) نشان داده بود ادارات کل ورزش و جوانان از امکانات و شرایط خوبی برخوردار هستند اما یافته‌های تحقیق حاضر نشان داد برخوردارترین متولیان ورزش در ایران در حوزه وظایف خود در وضعیت مطلوبی قرار ندارند.

نتایج تحقیقات بسیاری از جمله تحقیقات کشاورز و همکاران (۱۳۹۵)، شفیعی و همکاران (۱۳۹۶)، خادمی و همکاران (۱۳۹۷)، علیزاده و همکاران (۱۳۹۸)، فرزاد و همکاران (۱۳۹۸) و سهرابیان مقدم و همکاران (۱۳۹۸) نشان داد اگرچه فرصت‌های پیش‌روی فدراسیون‌های ورزشی در ایران قابل توجه هستند اما اکثر فدراسیون‌های ورزشی در موقعیت تدافعی قرار دارند و امکانات کمی دارند. با این وجود یافته‌های تحقیق حاضر نشان داد فدراسیون‌های ورزشی نقش معناداری در حوزه وظایف محوله دارند. حالجیان و همکاران (۱۳۹۹) بر نقش مثبت سازمان ورزش شهرداری اصفهان تاکید داشتند اما یافته‌های تحقیق حاضر نشان داد سازمان‌های ورزش شهرداری‌های کشور نقش معناداری در حوزه وظایف محوله ندارند و احتمالاً همانگونه که دهقان بنادکی و همکاران (۱۳۹۸) بیان کردند فساد اداری و رفتار سیاسی مانع انجام وظایف ذاتی شهرداری‌ها در حوزه ورزش شده است.

یافته‌ها همچنین نشان داد هرچند متولیان ورزش در بخش دولتی و شهرداری‌ها منفعَل هستند، بخش خصوصی مثل «مدارس فوتبال، بسکتبال، والیبال و امثالهم و همچنین پایگاه‌های تابستانی» نقش پررنگی در ورزش ایران دارند. البته باید توضیح داد «مدارس فوتبال، بسکتبال، والیبال و امثالهم و پایگاه‌های تابستانی» اکثراً فعالیت فصلی دارند ولی حجم کار و پولی که جابجا می‌شود بسیار چشمگیر است و بسیاری از مدیران و معلمان مدارس ایران و برخی ورزشکاران نخبه پیشکسوت به این بازار پر زرق و برق وارد شده‌اند. همچنین اگرچه یافته‌ها نشان داد «مربیان خصوصی» و «تیم‌ها و باشگاه‌های ورزشی» وضعیت مطلوبی ندارند اما به نظر می‌رسد روند رو به رشدی دارند. «تیم‌ها و باشگاه‌های ورزشی و آکادمی‌های ورزشی» فعالیتی دائمی در طول سال دارند و شامل تیم‌های ورزشی حرفه‌ای، نیمه‌حرفه‌ای و آماتور و همچنین باشگاه‌های بدنسازی و ایروبیک می‌شوند که تعداد آنها در سراسر ایران بسیار زیاد است اما هنوز با شرایط ایده‌آل فاصله دارند.

به نظر می‌رسد علت تاثیرگذاری نامطلوب وزارت ورزش و جوانان و ادارات تابعه در استان‌ها و شهرستان‌ها بر توسعه انواع فعالیت‌های بدنی در جامعه؛ مربوط به یک مدیر، یک وزیر یا یک دوره خاص نباشد. به عبارتی تا کنون نگاه رئوسای جمهوری ایران و دولت‌هایی که بر سر کار آورده‌اند به اهمیت و ضرورت توسعه و تحول در افزایش انواع فعالیت‌های بدنی در کشور نگاه ضعیفی بوده است و سازمان تربیت‌بدنی سابق و ادارات تابعه در استان‌ها و شهرستان‌ها از اهمیت کمی برای آنها برخوردار بوده‌اند بنابراین شکل‌گیری ساختارها و رویه‌های رسمی و غیررسمی و استخدام‌هایی که طی ۴۰ سال اخیر انجام شده باعث بوجود آمدن سیستمی لخت و کم خاصیت با امکانات و بودجه فراوان شده است. البته در دهه اخیر با افزایش فارغ التحصیلان گرایش‌های مختلف رشته تربیت‌بدنی و علوم ورزشی و استخدام و بکارگیری این افراد در سازمان‌های مختلف دولتی از جمله ادارات کل و ادارات ورزش و جوانان استان‌ها و شهرستان‌ها، شرایط کمی تغییر کرده است

و حتی سازمان تربیت بدنی سابق به وزارت ورزش و جوانان امروزی تغییر پیدا کرده است اما هنوز افرادی که سابقه طولانی در این ادارات دارند کنترل امور را در اختیار دارند و مانعی برای تحول در این سازمان‌ها هستند که این موضوع نیز تا حدودی باعث دلسردی نیروهای تحصیلکرده جوان تازه استخدام شده می‌شود.

وضعیت در مدارس کمی متفاوت است و جمعیت عظیم دانش‌آموزان علاقه‌مند به فعالیت بدنی و ورزش با کمبود امکانات، مربی و معلم ورزش متخصص روبرو هستند. خیل عظیم دانش‌آموزان که در دوران کودکی و نوجوانی در مدارس ایران با کمبود امکانات ورزشی مواجه هستند اوقات فراغت خود را با سایر فعالیت‌ها پر می‌کنند و زمانیکه پا به دانشگاه می‌گذارند علاقه کمتری به انجام فعالیت بدنی مستمر نشان می‌دهند و ترغیب آنها برای انجام فعالیت بدنی دشوارتر از دوران مدرسه است.

همچنین شهرهای ایران طی ۴۰ سال اخیر توسعه بسیار زیادی پیدا کرده‌اند و بعضاً جمعیت شهرهای بزرگ ۳ الی ۵ برابر شده است و اکثر فعالیت شهرداری‌ها به توسعه زیرساخت‌های شهری معطوف بوده است و البته ظرفیت‌های بسیاری برای کسب و کارهای خدماتی خلق شده است. پس می‌توان نتیجه گرفت توسعه زیرساخت‌های شهرها توسط شهرداری‌ها خود بستر مهمی برای توسعه کسب و کارهای ورزشی بخش خصوصی فراهم کرده است. به عبارتی شهرداری‌ها خواسته یا ناخواسته به توسعه فعالیت‌های بدنی توسط بخش خصوصی کمک کرده‌اند اما خودشان در این حوزه ضعیف عمل کرده‌اند. ظرفیت‌های شهرها برای توسعه انواع فعالیت‌های بدنی آنقدر بالا رفته است که انتظارات از معاونت‌ها و سازمان‌های ورزش شهرداری‌ها بسیار بالاست و این پتانسیل نیز وجود دارد که شهرداری‌ها تحول بزرگی را در توسعه انواع فعالیت‌های بدنی در شهرها بوجود آورند اما در حال حاضر معاونت‌ها و سازمان‌های ورزش شهرداری‌ها هنوز نتوانسته‌اند خود را با رشد چشمگیر شهرنشینی در ایران همگام سازند.

به طور کلی به نظر می‌رسد سردرگمی عجیبی در بین متولیان ورزش در بخش‌های مختلف دولتی و شبه‌دولتی در ایران وجود دارد بطوریکه در یک بخش امکانات هست اما عزمی برای استفاده از امکانات نیست، در یک بخش علاقه خیل عظیم دانش‌آموزان به فعالیت‌های بدنی بسیار بالاست اما مربی و امکانات ورزشی کافی نیست، در یک بخش امکانات تا حدودی مطلوب است اما علاقه مخاطبان به فعالیت بدنی در مراحل قبلی زندگی از بین رفته است. در نتیجه این سردرگمی، متولی‌گری در ورزش ایران تدریجاً از بخش دولتی در حال انتقال به بخش خصوصی است. بخش خصوصی نیز در ازای ارائه خدمات مرتبط با فعالیت‌های بدنی و علوم ورزشی پول دریافت می‌کند و نتیجه آن اشتغالزایی در بخش خصوصی است که نکته مثبتی به حساب می‌آید. البته باید توجه داشت اگرچه افزایش کسب و کارهای بخش خصوصی در حوزه متولی‌گری ورزش نکته مثبتی است اما بستر لازم برای فعالیت بخش خصوصی به گونه‌ای که پاسخگوی بخش قابل توجه‌ای از جامعه باشد فراهم نیست و بخش دولتی نمی‌تواند از زیر بار مسولیتی که دارد شانه خالی کند.

نکته قابل توجه در مورد «کمیته ملی المپیک و پارالمپیک» این است که این نهاد مهم قابل حذف شدن نیست و کمیته بین‌المللی المپیک و پارالمپیک یا IOC این نهاد را نماینده خود در هر کشوری می‌داند به همین دلیل این نهاد خواه ناخواه فعال است و سازمان‌های ورزشی هر کشوری تمام ارتباطات بین‌المللی خود را باید با تایید این نهاد انجام دهند در نتیجه باید نقش معناداری در ورزش هر کشوری داشته باشد.

همچنین باتوجه به اینکه ورزیدگی از الزامات نیروهای مسلح است و کادر نظامی جامعه هدف کوچکتری نسبت به سایر جوامع هدف دیگر متولیان ورزش در ایران محسوب می‌شوند سازمان‌های ورزشی نظامی تاثیر معناداری در حوزه وظایف خود دارند.

در بخش پیامدها نیز در مرحله کیفی پنج دسته کلی برای انواع پیامدهای مطلوب سیستم ورزش (صنعت ورزش) در ایران در نظر گرفته شد اما با توجه به گستردگی و اهمیت مقولات، ۱۱ مقوله به عنوان پیامدهای اصلی در نظر گرفته شد که عبارتند از: «اشتغالزایی»، «بهبود متغیرهای روانی»، «بهبود متغیرهای زیستی»، «بهبود متغیرهای اجتماعی»، «توسعه شهر میزبان و افزایش گردشگران»، «پیشگیری و ترک مصرف دخانیات و مواد مخدر»، «غنی‌سازی اوقات فراغت»، «اتحاد و انسجام ملی و افزایش غرور ملی»، «فرهنگ‌سازی در جامعه»، «توسعه معنویت و اخلاقیات و روحیه تعاون و همکاری» و «استحکام کانون خانواده». این یافته‌ها با نتایج تحقیقات فرج‌زاده و همکاران (۱۳۹۴)، خطیبی و همکاران (۱۳۹۸)، احمدزاده و همکاران (۱۳۹۳)، لی و یی (۲۰۱۴)، جیجون (۲۰۱۵) و نای و همکاران (۲۰۱۷) همسو است اما همانگونه که یافته‌های بخش کمی نشان داد «اشتغالزایی» مهمترین پیامد مطلوب سیستم ورزش در ایران است که با نتایج تحقیق

رغبتی و همکاران (۱۳۹۸) کاملاً همسو است. بعد از اشتغالزایی؛ بهبود متغیرهای روانی و زیستی؛ که نتیجه فوری و مستقیم ورزش کردن برای فرد مشارکت کننده در فعالیتهای ورزشی می‌باشند؛ مهمترین پیامدهای مطلوب بودند. به هر حال اگرچه برخی پیامدها بیشتر مورد توجه بوده‌اند اما باید توجه داشت که همه پیامدهای صنعت و سیستم ورزش برای هر کشوری از جمله ایران بسیار مهم و حیاتی هستند. از همین رو باید متولیان ورزش در کشور بیشتر مورد توجه و ارزیابی قرار گیرند و اصلاحات لازم در جهت بهبود روندها و فعالیتهای آنها انجام شود.

باتوجه به مطالبی که بیان شد متولیان ورزش در ایران افراد و سازمان‌های بسیاری هستند که در چهار بخش دولتی، عمومی، خصوصی و نظامی دسته‌بندی می‌شوند. متولیان بخش دولتی بر خلاف انتظار وضعیت قابل قبولی در حوزه وظایف محوله ندارند که مساله بسیار قابل تامل و مهمی است. «وزارت ورزش و جوانان و ادارات کل و ادارات ورزش و جوانان استان‌ها و شهرستان‌ها»، «آموزش و پرورش و آموزش عالی» در کنار «فدراسیون‌ها و هیات‌های ورزشی استان‌ها و شهرستان‌ها» و «شهرداری‌ها» از جمله سازمان‌هایی هستند که قانوناً وظایف بسیاری در قبال خلق و توسعه انواع فعالیتهای ورزشی دارند اما متأسفانه جزء فدراسیون‌های ورزشی سایر متولیان اصلی در ایران فعالیت قابل قبول و مطلوبی ندارند. فدراسیون‌های ورزشی در حد بسیار بالایی به بودجه‌ای که دولت از طریق وزارت ورزش و جوانان و کمیته ملی المپیک و پارالمپیک به آنها پرداخت می‌کند وابسته هستند. با توجه به اینکه در ایران بیش از هزار شهر وجود دارد اکثر شهرداری‌ها نیز تا حد بسیار بالایی به دولت وابستگی مالی دارند؛ اگرچه در شهرهای بزرگ تا حدی استقلال مالی وجود دارد. هیات‌های ورزشی استان‌ها و شهرستان‌ها نیز در حد بسیار بالایی به امکانات و بودجه‌ای که دولت و وزارت ورزش و جوانان از طریق ادارات کل و ادارات ورزش و جوانان استان و شهرستان در اختیار آنها قرار می‌دهد وابسته هستند. بنابراین دولت و وزارت ورزش و جوانان باید نقش فوق العاده پررنگی در بین متولیان ورزش در ایران داشته باشند و نگاه رئیس جمهور و وزیر ورزش و جوانان به خلق و توسعه انواع فعالیتهای بدنی و پیامدهایی که در پی دارند بسیار مهم است و اگر این نگاه ضعیف باشد یا دانش و توانمندی لازم برای رسیدن به پیامدهای مطلوب از طریق روش‌های صحیح وجود نداشته باشد کل سیستم ورزش ایران با چالش‌های جدی مواجه می‌شود.

به منظور تحول در وضع موجود، ورزشکاران نخبه و نخبگان دانشگاهی علوم ورزشی می‌توانند از طریق رسانه‌ها از جمله شبکه‌های اجتماعی و رسانه ملی بر سازمان‌های دولتی و نهادهای حکومتی مثل رئیس جمهور، وزیر ورزش و جوانان، وزیر علوم، وزیر آموزش و پرورش و مجلس شورای اسلامی تاثیرگذار باشند و برای تحول وضعیت موجود مطالبه‌گر باشند.

همچنین همانگونه که توضیح داده شد بخش‌های مختلف دولتی متولی ورزش در سردرگمی عجیبی به سر می‌برند و ضرورت دارد شورایی وجود داشته باشد یا نظام جامعی تدوین گردد تا هماهنگی‌های لازم برای استفاده از منابع، امکانات و ظرفیتهای بخش‌های مختلف متولی در ورزش ایران انجام شود و باتوجه به اینکه پیش از این شورای عالی ورزش در دولت تعریف شده است و بحث نظام جامع ورزش نیز در بین دانشگاهیان علوم ورزشی مطرح می‌باشد لذا به نظر می‌رسد رهبری تحول‌گرای «شورای عالی ورزش» و همچنین تدوین و تصویب «نظام جامع ورزش» و پیگیری اجرای آن به منظور هماهنگی، انسجام و تحول در سیستم ورزش ایران در این خصوص تحول آفرین باشد. در طرح نظام جامع ورزش ایران و یا مصوبات شورای عالی ورزش باید به طور شفاف و مختصر اهداف و وظایف متولیان دهگانه کشور تعیین، مشخص و هماهنگ شوند و به منظور ارزیابی عملکرد و تاثیرگذاری این متولیان بر جامعه هدفشان، شاخص‌ها و معیارهای قابل اندازه‌گیری مشخصی تعیین گردد و به طور مداوم و با تحقیقات مستقل، مورد بررسی و ارزیابی قرار گیرند و اقدامات اصلاحی لازم انجام شود تا در نتیجه همه این اقدامات، جامعه و حاکمیت از همه پیامدهای بی‌نظیر صنعت ورزش حداکثر بهره‌برداری را داشته باشند.

تقدیر و تشکر

نگارندگان بر خود لازم می‌دانند از همه مصاحبه‌شوندگان به خاطر همکاری در فرآیند تحقیق سپاسگزاری نمایند.

References

- Abbasi H, Eydi H, Khanmoradi S. (2017). *SWOT Analysis of sport for all of Sports and Youth Office in Kermanshah Province*. Applied Research in Sport Management. 5(3):93-103. (In Persian).
- Abdollahi MH, Sajjadi SN. (2016). *Developing strategies in Bushehr sport and youth department based on a comprehensive model of developing strategy*. Strategic Studies on Youth and Sports.15(33): 201-217. (In Persian).
- Ahmadzadeh, A., Mosavi, S.J. & Dousti, M. (2014). *Identifying of cultural challenges and opportunities of sport in Mazandaran province*. Contemporary Studies on Sport Management, 4(7): 15-29. (In Persian).
- Ajorlo, M., Mohamadkazemi, R., Naderi khorshidi, A., Ghorbani, M. (2016). *Designing Organizational Structure for Sport of I.R. of Iran*. Sport Management Studies.8(38): 231-252. (In Persian).
- Ali Zadeh M, Akbari Yazdi H, Elahi AR. (2019). *Codifying the Strategic Plan of Iran Table Tennis Federation Using A'WOT Approach*. Strategic Studies on Youth and Sports. 18(45): 241-260. (In Persian).
- Benar N, Dastoom S, Khanmohammadi AM. (2018). *Analyzing the Developmental Aspects of Sports Participation in Gilan Province: Services, Strata, Factors, Custodians, Needs, Challenges and Solutions*. Sport Management Studies. 10(48):37-66. (In Persian).
- Dehghan SA, Khabiri M, Hosieni E, Abdullahi SM, Ghanbari M. (2019). *The Relationship of political relations and administrative corruption with outsourcing of sporting facilities in Tehran municipality*. Scientific Journal of Organizational Behavior Management in Sport Studies. 6(1):65-74. (In Persian).
- Farahani A, Keshavarz L, Sadeghi A. (2017). *The Design of strategies in development Iran elite sport*. Applied Research in Sport Management. 5(3):127-42. (In Persian).
- Farajzadeh S. (2015). *Identification and Analyzing of Affecting Factors on Sport Acculturation The Point of View Urmia University Higher Education Students*. Contemporary Studies on Sport Management. 5(9): 11-22. (In Persian).
- Farzan M, Haji Anzahui Z, Nikaein Z, Bagheri Y. (2019). *Developing a Strategic Plan for Iran Fencing Federation with SWOT Analysis Method*. Sport Physiology & Management Investigations. 11(3):105-15. (In Persian).
- Ghafouri, F., Memarzadeh MS, Alavi S. (2019). *Determining the Contribution and Role of the Executive Organizations in Development of community Sport*. Applied Research in Sport Management. 8(1):11-32. (In Persian).
- Halajian A, Mostahfizian M, Mirsafian HR, Zahedi H. (2020). *Evaluation of performance of Isfahan Municipality Cultural and Social Sports Organization based on CIIP model with citizenship sports approach*. Research in Sports Management and Motor Behavior. 10(20): 203-227. (In Persian).
- JAVADIPOUR M, RAHBARI S. (2018). *Strategies and Programs for Development of Sport for All in Iran*. Strategic Studies on Youth and Sports. 17(40): 9-26. (In Persian).
- Jijon I. (2017). *The moral glocalization of sport: Local meanings of football in Chota Valley, Ecuador*. International Review for the Sociology of Sport. 52(1):82-96.
- Keshavarz L, Farahani A, Daneshmandi H. (2016). *Determination of strategic position and disigning strategic plan of Islamic Republic of Iran Gymnastics Federation*. Strategic Studies on Youth and Sports.15(32), 75-97. (In Persian).
- KHademi A, Majedi N, Naderi Nasab M. (2019). *Codification of IRI Wrestling federation marketing strategies*. Sport Management and Development. 7(4):18-39. (In Persian).
- Khatibi, A., Marashian, S., Veisia, E. (2020). *Role of Sports in Promotion of Patriotic Sense*. Strategic Studies on Youth and Sports. 18(46): 79-98. (In Persian).
- Khosromanesh R, Khabiri M, Khanifar H, Alidoust Ghahfarokhi E, Zarei Matin H. (2019). *Designing the Conceptual Model of Iran's Sports Industry*. Sport Management Studies. 11(57):17-38. (In Persian).
- Lee B, Yi Y. (2016). *Smoking, physical activity, and eating habits among adolescents*. Western Journal of Nursing Research. 38(1):27-42.
- Mahmoudi A, Ghafouri F, Mizany M, Kosari PM. (2016). *A comparison of organizational diagnosis in general administration of youth sport of Khorasan-e-Razavi province and sport organization of Mashhad municipality based on wise board model*. Journal of Human Resource Management in Sport. 3(2): 105-119. (In Persian).

- Marashian H, Alidoust E. (2019). *Developing Strategic Plan of Khouzestan Sport and Youths Offices (Sport Sector)*. Sport Physiology & Management Investigations. 10(4):43-63. (In Persian).
- Mohsenin, Sh., & Esfidani, M.R. (2014). *Structural Equations Based on Partial Least Squares Approach*. Tehran: Ketab Mehranan Publishing. (In Persian).
- Mollaie Sefiddashti A, Hamidi M, Rajabi H, Zolfagharzadeh MM. (2020). *Foresight of IR Iran's elite sport development in horizon 2037*. Sport Management and Development. 9(2):81-90. (In Persian).
- Nasiri M, Dastoom S. (2020). *Designing the native pattern and presentation the executive framework of citizenship sport development in Anzali city*. Sport Management and Development. 9(2):51-60. (In Persian).
- Nye RT, Mercincavage M, Branstetter SA. (2017). *Time to first cigarette, physical activity, and pulmonary function in middle-aged to older adult smokers*. Journal of Physical Activity and Health. 14(8):612-6.
- Rasekh N, Sajjadi SA, Razavi SMH, Dousti M. (2018). *Analysis of the Educational Sport Structure in Iran*. Research on Educational Sport. 6(14):17-44. (In Persian).
- Rashid Lamir A, Dehghan Ghahfarrokhi A, Rashid Lamir A. (2014). *The development of the strategic plan of sport and youth organization of Khorasan Razavi in sport and physical education section*. Journal of Sport Management. 5(4):179-98. (In Persian).
- Reghbati A, Hadavi F, Aghaei N, Elahi AR. (2019). *Strategies and Outcomes of Development of Iran Professional Sports*. Strategic Studies on Youth and Sports. 18(44): 9-26. (In Persian).
- Rezaei Soufi M, Shabani A. (2017). *The Analysis of Athletic Sports in Iran: SWOT Analysis*. Sport Management and Development. 6(1):87-103. (In Persian).
- Sajjadi S, Razavi S, Dousti M. (2018). *Presenting a Pathological Model of Sport Structure in Iran*. Sport management Studies. 10(47): 85-108. (In Persian).
- Shafiee S, Rostami H, Mamashloo H, Deh Panah S. (2017). *SWOT Analysis of Golestan Province's Football and Delivering Suitable Strategies*. Sport Management and Development. 6(2):119-39. (In Persian).
- Sohrabian Moghaddam A, Saboonch R, Shabani A. (2019). *Strategic Programs of the Islamic Republic of Iran Canoe Federation*. Sport Management Studies. 11(57): 159-176. (In Persian).
- Ziari H, Tayebi SSM, Hami M. (2016). *Developing a strategic plan for championship sport in semnan province combibig SWOT and AHP methods*. Strategic Studies on Youth and Sports. 15(33): 219-232. (In Persian).